

Qui ho haguera de dir mai que en els anys vuitanta del s. XX, la música de Lliteres tindria una tercera vida!

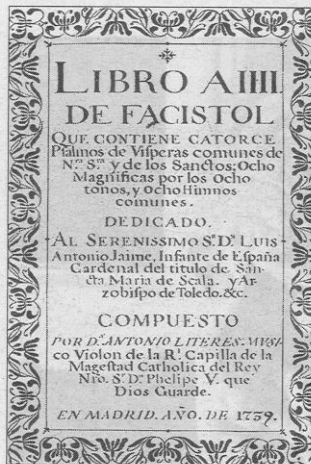
La moltes vides d'Antoni Lliteres

Dislocacions

PER ANTONI PIZÀ

La música del compositor Antoni Lliteres (Artà, 1673 – Madrid, 1747), ha tingut moltes vides. Va ser molt popular en el Madrid del s. XVIII ostentant una plaça de músic a la cort de Felip V i rebent encàrrecs dels ducs d'Osona, dels de Medina-Sidònia i d'altres cases nobiliàries, al mateix temps que escrivia sarsueles i comèdies amb música pels teatres públics de la capital, podent així arribar així als aficionats i ciutadans comuns. Aviat la seva música es va popularitzar fora de Madrid i es va arribar a representar a València, Lisboa i fins i tot a Guatemala i Mèxic. Que jo sàpiga, però, no es va executar mai a Mallorca durant el s. XVIII.

Durant més de dos-cents anys, poc més o menys, el compositor i la seva música van passar al bagul dels records fins que alguns estudiosos com Hilarion Eslava i Felip Pedrell, entre altres, a finals del s. XIX, van fixar-se en un bell recitatiu i ària, "Confiado jilguerillo" de l'òpera *Acis y Galatea* (c. 1709) i el van incloure en diverses antologies de cant publicades a principis del s. XX, a les principals editorials de París (Eschig) i de Nova York (Schirmer). I aquí va començar la segona vida musical de l'artanec. La soprano Lucrezia Bori (1887-1960), per exemple, va cantar la cançó de la cadenera (*jilguero*, en castellà) arreu del món, i darrere

Portada llibre Lliteres.

ella totes les grans cantants espanyoles: Victoria de los Angeles, Lorengar, Caballé, etc. Durant la primera meitat del s. XX si eres soprano i tenies passaport espanyol havies de cantar "Confiado"; el públic estranger t'ho exigia.

Qui ho haguera de dir mai que en els anys vuitanta del s. XX, la música de Lliteres tindria una tercera vida! Amb la consolidació del moviment d'interpretació històrica, es

van editar, enregistrar i executar moltes obres de Lliteres amb instruments originals i criteris d'interpretació històrica. Gràcies a l'empenta, sobretot, del director Eduardo López-Banzo i el seu grup Al Ayre Espanyol, sobtadament les òperes i sarsueles de Lliteres es van poder escoltar arreu del món a festivals de música de molta importància, es van fer enregistraments a discogràfiques de primera fila i amb veus portentoses. Així ben aviat els aficionats van descobrir, *Los elementos*, *Júpiter y Semele* i *Júpiter i Dánae* a més de la versió completa d'*Acis y Galatea*.

Si ens fiam de la gran quantitat de música de Lliteres que es va programar la temporada musical passada (2016-17) i la que s'ha programat per a la temporada que estem a punt de començar (2017-18), ben bé podem dir que estem a l'inici de la quarta vida de la música de Lliteres. La prestigiosa New York City Opera, com va constatar aquest diari en el seu moment, va presentar *Los elementos* el passat mes de maig. El Teatro de la Zarzuela de Madrid, a més a més, té prevista una nova producció amb el patrocini de la Fundación Juan March pel mes d'abril del 2018 amb el grup de música antiga Forma Antiqua.

Aquest grup, per cert, són ara per ara els advocats més valents de Lliteres i van presentar la cantata *Déjame, tirano dios* a Oviedo (4 d'abril) i posteriorment a León (5 de maig). Entre els assessors musicals de Forma Antiqua tenim l'excel·lent musicòleg de Pollença (tot i que exiliat a Madrid, com el mateix Lliteres), Antoni Pons Seguí qui a través de l'editorial Ars Hispanica ha publicat diverses transcripcions i estudis crítics sobre Lliteres, sovint amb un altre incansable advocat de la causa, Raúl Angulo Díaz.

I això no és tot: el Festival de Música Renacentista y Barroca de Vélez Blanco a Almería, no fa ni dos mesos (el 25 de juliol) va presentar el *Miserere* recentment publicat per Pons, una de les poques obres sacres en llatí que s'han interpretat en públic recentment, tot i que n'hi ha una mala fi. A més, també es va sentir *Mortales*, *gozad*, obra oblidada durant segles i que es

va localitzar a Guatemala fa anys. (El Conservatori Superior de les Illes Balears, el 2003, va organitzar una jornada amb López-Banzo, un servidor i altres per celebrar aquesta redescoberta). En resum, l'interès per la música de Lliteres continua i –si ens fiam de tots aquests recents esdeveniments– continuarà.

